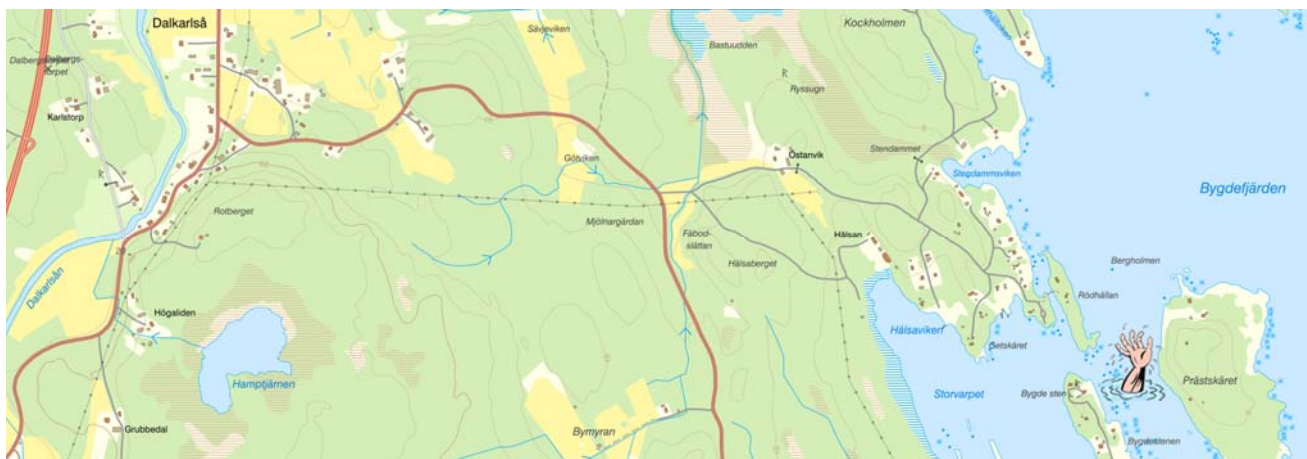

Drunkningar i havet

1888-10-17 Dalkarlså

Olycksplatsen mellan Prästskäret och Bygde sten (aktuell karta från Lantmäteriet)

Onsdag 17/10 1888 så var lossningen av norska briggen Hill från Arendal efter 14 dagar avslutad vid Prästskäret. De tre från Dalkarlså som utfört arbetet var mycket fattiga. De skulle nu hem till Dalkarlså och färdades i två båtar.

Den ena båten roddes av besättningsmän från Hill. I den färdades arbetarna Karl Anton Bäckström *1847, brodern Gustaf Bäckström samt Karl Antons nioåriga (!) son Karl Johan Konrad.

Plötsligt fick Karl Anton en hjärnblödning och avled. Han lämnade efter sig änkan Anna Magdalena *1843 och en nioårig och en tolvårig son.

Den andra båten roddes av grannen sadelmakaren Anders August Dahlberg *1845. När han reste sig för att länsa båten från vatten så föll han över bord och drunknade. Kroppen återfanns senare mellan Prästskäret och Bygde sten. Han lämnade efter sig änkan Marian Fredrika *1842 och fyra barn födda 1873-84.

Drunkningen i Boviksfjärden 1938

Sällskapet åkte bil till Skatudden och därefter med Lindholms stora motorbåt. Olyckan inträffade 20 m ut i vattnet från Lindholms sommarstuga på Skorvören (aktuell karta från Lantmäteriet)

Tisdag 27/9 1938 var det dags för surströmmingsfest i fabrikör Lindholms sommarstuga på Skorvören i Boviksfjärden. De skulle bli sju personer:

1. Fabrikör Jonas Ferdinand Lindholm *1898
2. Hans hustru Anna Johanna Lindholm *1886
3. Maria Isaksson *1875 maka till grosshandlare K. G. Isaksson
4. Karolina (Lina) Jonsson *1879 maka till saktare O. J. Jonsson
5. Adele Sandberg (1884-1954) maka till byggmästare Johan Sandberg
6. Hulda Sjöström (1894-1987) maka till postiljon Hugo Sjöström
7. Gerda Nilsson (1892-1988) maka till lasarettets maskinist Johannes Nilsson

Sällskapet startade i fabrikör Lindholms bil från Skellefteå vid 11-tiden på förmiddagen. De åkte till hans stora motorbåt som låg vid Skatudden i Boviksfjärden.

Motorbåten låg en bit ute från stranden så man rodde över till den i en liten jolle. Man fick ro två gånger för jollen var liten. Den tog man sedan på släp bakom motorbåten för att ta sig iland när man var framme.

När man kommit fram Skorvören ankrades motorbåten 15–20 meter från land. Vattnet var där omkring 5 meter djupt, men alla stenar gjorde det ändå svårt att komma ända in till land med en större båt till följd.

Man tyckte att det var onödigt att ro den korta sträckan två gånger. Så hela sällskapet klev ombord på den lilla jollen.

Längst fram i fören satte sig fru Lindholm och därefter fruarna Sandberg och Isaksson. Härefter kom roddarens plats som Lindholm skulle ta. Längs bak satte sig fruarna Sjöström och Sandberg och allra längst bak fru Nilsson. Det var de tre längst bak som skulle överleva.

Olyckan

När Lindholm klev ombord så vickade båten till och kantrade på ett ögonblick! Samtliga sju hamnade i det 10-gradiga vattnet.

Fru Nilsson berättade att hon först höll sig fast i kanten av roddbåten. Men då kände hon ett par armar om sin hals. Det var fru Jonsson, som försökte klänga sig fast. Nilsson fick svårt att andas, men snart lyckades också fru Jonsson få tag i båten och kunde släppa Gerda.

En efter en lyckades få tag i relingen till motorbåten och där hängde de sida vid sida.

Plötsligt fick de se en motorbåt 500 meter däriifrån och trodde sig vara räddade. Men ingen hörde deras rop och snart var båten försvunnen.

– Det här klarar vi nog inte, sa fabrikör Lindholm, jag försöker ta mig till land efter den andra roddbåten.

Det var bara ett 20-tal meter till land men han var den ende simkunniga.

Jonas släppte taget och gav sig i väg. Men efter endast några simtag sjönk han plötsligt utan att yttra ett ord.

*Ansträngningarna hade kanske resulterat i hjärtförlamning. Han hade sedan en tid haft svag hälsa.
(AI-genererat)*

Medan kvinnorna klamrade sig fast vid motorbåten kom de på tanken att försöka få jollen på rätt köl för att kunna ro i land med den.

Fru Sandberg kom också upp i båten ett ögonblick, men den välte omedelbart på nytt. De insåg att det enda de kunde hoppas på var att någon skulle komma och hjälpa dem.

Efter omkring en timme så gav fru Lindholm upp. – Nu följer jag min man, sa hon och släppte taget och sjönk omedelbart.

De andra höll sig fast i relingen, men kände hur händerna började svälla och domna bort i det kalla vattnet. För att hindra detta så slog de med knogarna i båt-kanten.

Efter ytterligare någon timme blev även fru Jonsson så utmattad, att hon inte orkade hålla sig kvar längre. Hon bad oss med bruten stämma hälsa till de sina och släppte därefter taget. Sist sjönk den äldsta, fru Isaksson.

De tre kvarlevande var nu mycket svårt medtagna. De började ifrågasätta om det var någon mening med att försöka.

Fruarna Sandberg och Sjöström hade inte orkat hålla sig kvar länge till. Dessutom hade det börjat skymma och sedan mörkret fallit hade det knappast gått att få någon hjälp.

Men långt i fjärran hörde de en båt-motor och fick nytt hopp.

Räddningen

Nils Holmfrid Mikaelsson lämnade i sällskap med sin morbror, fiskaren Petrus Öhlund Skatudden

ungefär kl. 11.45, nästan samtidigt med Lindholms båt, och begav sig till Storhamns fiskeläge, ca 2 km. från olycksplatsen. Under dagen sysslade de med att lägga ut nät.

Vid halv 5-tiden hörde de högljudda skrik, som de trodde kom från barn. Mikaelsson föreslog sin morbror, att de skulle fara dit för att se till barnen.

Efter att först ha rott i land och hämtat motorbåten begav de sig iväg mot ropen. Men motordänet gjorde att de inte hörde några rop under färden. De stannade motorn för att lyssna, och hörde då nödroppen igen. Då var de 500 meter från olycksplatsen som skymdes av en utstickande udde.

När de kom fram så såg de ca 15 meter från land fabrikör Lindholms motorbåt med stäven från land. En till motorbåten hörande mindre roddbåt låg med kölen upp vid högra sidan av motorbåten.

De började arbetet med att rädda de tre kvinnor som klamrat sig fast vid båten.

Fru Sjöström hade fånglinan framtill på motorbåten fästad under armarna. En annan av kvinnorna höll fast fånglinan med ena handen. Den tredje klamrade sig fast vid roddbåten.

Efter fem timmar i det iskalla septemberhavet så var tre räddade. Alla var helt utmattade. – De drunknade alla fyra, sa en av dem.

Fiskarna Nils Mikaelsson och Petrus Öhlund (Skelleftebladet, AI-genererat)

Sedan man fått upp de tre kvinnorna i Mikaelssons motorbåt, fördes de till Nikanor Wiklund i Skatudden. Mikaelsson begav sig därefter till Boviken och underrättade polisen om det inträffade.

I Wiklunds stuga fick de torra kläder och värmande drycker. Det eldades i stugan så att det blev riktigt varmt. Fruarna Sandberg och Sjöström måste bäddas ner, medan fru Nilsson var något kryare.

Fru Sandberg förs ut på bår från Nikanor Wiklunds stuga (Skelleftebladet, AI-genererat)

I Nikanor Wiklunds hus står fru Nilsson medan fru Sjöström förs ut på bår (Skelleftebladet, AI-genererat)

Ute på gårdsplanen hade en talrik skara närboende samlats. Efter en stund kom anhöriga till såväl de förolyckade som de räddade till platsen.

Sandberg och Sjöström fördes i ambulans till Skellefteå lasarett. På grund av den långa vistelsen i kalla vattnet hade kroppstemperaturen gått ned betydligt. De var mycket medtagna och det var fara för att lunginflammation skulle tillstå. Nilsson vårdades i hemmet.

Men alla tre överlevde olyckan och levde i många år efter den.

Sökandet efter de drunknade

Man började dragga vid Skorvören. Nästan omedelbart, strax efter kl. 7, påträffade fru Jonson alldeles intill Lindholms motorbåt.

Snart var 4 draggningsbåtar igång. En kvart i 9 påträffades först fru Lindholm och strax därpå också hennes man.

Alla kropparna fördes genast till lasarettet men där kunde man bara konstatera att de var döda.

De drunknade

I Skellefteå väckte det inträffade stor och allmän förstämning. Samtliga omkomna var gamla, välkända stadsbor.

Jonas Ferdinand Lindholm
1889-1938

Hovslagaren, smeden och fabrikören föddes i Kusmark. Han var bl.a. bilbesiktningsman för Skellefte distriktet.

Jonas startade tidigt firman J. F. Lindholms Värme- & Vattenledningsaffär. I tider av införande av centralvärme och övriga bekvämligheter i fastigheterna så utvecklades det till en av Skellefteås större affärer. Han var även anställd av Skellefteå stad som vattenledningsförman.

Han var som person känd för redbarhet och godhjärtenhet. Älskad av vänner, aktad av alla och hade inga ovänner.

Anna Lindholm
1886-1938

Anna var hemmafru och hemmets samlade kraft.

Maria Isaksson
1875-1938

Drev tillsammans med maken K. G. Isakssons Bosättningsaffär. Glas och Porslin på Nygatan 47 vid nuvarande ingång till Vintergatan.

Karolina Jonsson
1879-1938

Hemmafru och gift med slaktaren O. E. Jonsson.

Stig Sandström, www.lokalhistoriaskelleftea.se

Källor

Skelleftebladet 1936-09-28

Familia

1946-06-13 Furuögrund

Olycksplatsen på en karta från 1800-talet (Wikimedia Commons)

Vid 19-tiden torsdag 13/6 1946 störtade ett upplag med massabalar på kajen i Byske trämassefabrik samman.

Rasplatsen (Abel J. Tjernlund)

De flesta hann kasta sig undan men en del av dem knuffades i vattnet. Intill kajen låg 7-8 pråmar, som skulle lastas. Omedelbart framför upplaget hade en pråm lagts cirka fyra meter från kajen.

Upplaget som rasade bildade en förlängning på det gamla massamagasinet vid kajen. Det bestod av massabalar, som ställts på ända upp till cirka sex meters höjd. Balarna var ca 80 cm långa och vägde upp till 200 kg.

Ena sidan av upplaget hade börjat bukta ut. Orsaken var förmodligen tjällossningen. De understa balarna hade då gett sig en aning under tyngden av de ovanpå liggande. Ett par hundra balar kom i rörelse.

På kajen framför upplaget var ett lag om 20 man utspridda sysselsatta med att göra i ordning den gamla murkna kajen för den kommande lastningen. Det fria området mellan kajkanten och upplaget var på sin höjd två och en halv meter och den urgamla kajen bestod av gammalt träavfall

Arbetarna var utspridda framför upplaget. En av dem berättade att man rätt som det var hörde en knäppning inne i upplaget och balarna kom nedstörtande över dem.

men efter en stund kände han smärtor i benen och mattighet.

Men både han och Glans behöll medvetandet även under färden till sjukstugan i Byske. Där konstaterades att Glans fått en ordentlig hjärn-
skakning samt några obetydliga köttår. Han fick kvarligga för vård. Johansson hade fått en del kon-
tusioner i ryggen. Det bedömdes att de inte skulle få några framtida men.

Men 36-årige Petrus Lundqvist från Furuögrund och 45-årige Gottfrid Isaksson från Selsvik saknades. Man grep sig genast an med att vräka undan de tunga balarna men man kom snabbt underfund med att de inte fanns där.

Man började dragga och fann vi åttatiden på kvällen Isaksson och kort därefter Lundqvist. De hade inga yttre skador utan hade drunknat.

T.v. Petrus Lundqvist (1910-1946) som var gift men hade inga barn. T.h. hemmansägaren Gottfrid Isaksson (1901-1946) som efterlämnade hustru och två minderåriga barn (Skelleftebladet, färglagd)

Olyckan utreddes av en yrkesinspektör från Umeå.

Stig Sandström, www.lokalhistoriaskelleftea.se